

నేను అమాయకుడినా?

'అనుకంఠి'

'ఎంతనేమయింది రాజా, వచ్చి' మల్లె పూల సిగ నవరించుచుంటూ అంది మాధురి బ్రాయింగ్ రూంలోకి వస్తూ.

వదినిమిషాలయిందేమో అన్నాను నేను మాధురి వంకమాస్తూ. వదినిమిషాలయి వచ్చి బ్రాయింగ్ రూంలోనే కూర్చున్నావా; పక్కన నవ్వింది మాధురి. రాజా, నువ్వెప్పుడు మారతావో నాకు అర్థంకాదు. కనీసం రేడియో అన్నా పెట్టుకోలేదేం? అంటూ రేడియో ఆన్ చేసింది. నేను నవ్వాను.

'ఊ! ఏమిటి పిళ్ళెవాయి! ఎప్పుడొచ్చావు ఊరి నుంచి! బ్రష్ బ్రష్ కురిపిస్తూ పోనాలో కూల బిచ్చి మాధురి.

'నిన్నసాయంకాలం వచ్చాను' అమె చూట్టాడలేదు. సిలోన్ నుంచి వస్తూ గా పొటలు కనబడుతున్నాయి.

లలిత సింగిలేమైనా తెల్పిందా? ఉన్నట్టుండి మాధురి అడిగింది.

లలితమూట వినగానే నాకు కోపంవచ్చింది. కోపం లలితమీదకాదు. లలిత పేరెత్తిన మాధురి మీద.

లెనుకూ వలసిన అవసరంలేదు. తెలుసుకోమ అన్నాను కొంచెం కఠినంగా.

అమె నవంకమాసి నవ్వింది.

అసలు లలిత... అంటూ ఏదో అనబోతున్న అమె మాటలకి అడ్డంకం పట్టి మాధురి అమె గురించి మూట్టాడవచ్చు' అన్నాను నేను.

ప్రకాశం ఏదీ! మూటమార్చాను.

'ఊ! లోలేడు. ఈ ఊరైన కాంపులు తెగవస్తు న్నాయి. చూడబోతే ప్రకాశమే కావాలని నేనుంచు కుంటున్నాడేమో, నాలుగుడిబళ్ళూ తిరిగి రావాలని. వరిగ్గా నువ్వెళ్ళిన మర్నాడే ప్రకాశం గూడా కాంపుకి వెళ్ళాడు; అన్నది.

అయితే వెళ్ళి పదిరోజులయిందన్నమాట అన్నాను సిగిలలో వెలిగిస్తూ.

ఉదరం పెట్టు. ఈ లోపల నేను కాపీ కయూచేసే పట్టకొస్తా అని లోపలికి వెళ్ళిపోయింది మాధురి.

నేను బయటకు తలవేసికొని వచ్చి కట్టుమూసు కన్నాను. లలిత కళ్ళముందు ప్రవృత్తమైంది.

'పాతకి' కనిగా అనుకున్నాను.

చిన్నప్పుడు ఎక్కాను ఒప్పువేసుక పోతే తాను అమె తల్లియని నులిమితే, కళ్ళలో నీళ్ళు నింపుతుంది మొద్దులా తూట్టినట్లులేక ఈ రోజుకంటే వదిచేసింది బాధగా తల అటు యిటూ తిప్పుతూను. మనసు వణుకున్నా వివరం దా గంభీరంగా దూసుక పోయింది

నేనూ, మాధురి, లలితా, ప్రకాశం చిన్నప్పటి నుంచి స్నేహితులం. నలుగురం ఒకే వీధిలో ఉండే వాళ్ళం ఏడుగుర్లోనూ వసపట్టిలా వాగేది మాధురి తనదో పెద్ద ఆరిందిలా మూట్టాడేది, నాకంటే మాధురి నెలక చిన్న. అయినా అమె నా కంటికి చాలా పెద్దదానిలా కనిపించేది. అమె నన్ను చిన్న పిల్లాడి క్రింద జనుకట్టించి, ఎప్పుడూ ఏదో ఓ

విషయంలో నన్ను గెలిచేసి ఏడిపిస్తుంది ప్రకాశం అదో మదిలిగా ఉండేవాడు. ఒకక్షణలో ఉన్నట్లు మరోక్షణలో ఉండేవాడుకాదు. లలిత నాతోకంటే ప్రకాశంతో ఎక్కువే మూట్టాడేది. నలుగురిలోకి కాస్త ఉన్నవాణ్ణి నేనే. నలుగురం కంటే నా గదిలో ఉన్నప్పుకొనే వాళ్ళం అలా మా స్నేహం స్కూలు పైనలుదాకాసాగింది. వరీక్షణ అందరంబాగరాకాం. అయితే ప్రకాశానికి మలుకు ఉన్నప్పుడు చాలా అశ్రద్ధ. అతని దృష్టి చిన్నప్పటినుంచీ వ్యాపారం మీద ఉండేది నాతో అప్పుడప్పుడు అంటూ ఉండే వాడు ప్రకాశం. 'రాజా, పెట్టుబడిలేని వ్యాపారం ఏదైనా ఉండేమాడరా' అని.

వరీక్షణ ఫలితాలు తెలిశాయి. నాకు వస్తుకూడా, లలిత, మాధురికి నెకెండ్ క్లాసువచ్చాయి. ప్రకాశం వరీక్షణ పోయింది. అసలుయూనికి లలితా, మాధురి మాయింట్లనే ఉన్నారు. ముగ్గురం కంటే ప్రకాశానికి ధైర్యం చెప్పటానికి బయలుదేరారు. వాళ్ళయింటి ముందర చాలామంది జనం గుమిగుడి ఉన్నారు.

మా గుండెలు చిడ చిడలాడాయి. వణికి చీటు లతో జవాబ్బు తోసుకుంటూ లోపలికి వెళ్ళాం. ప్రకాశం తల్లి పెద్దగవిడుస్తున్నది. ప్రకాశం తండ్రి చాలా కోపంతో అటూ ఇటూ తిడుతున్నాడు. ప్రకాశం తండ్రి బాంకులో గున్నస్తూ, ఆయనకి

వచ్చేవరకం ఆ సంసారానికి బొటాబొటా వరి పోయేది.

ఇంతకీ విషయం ఏమంటే ప్రకాశం రాత్రి తండ్రితో బాంకులో అప్పు తీసుకోమనీ, ఏమైనా వ్యాపారం చేస్తాననీ అన్నట్లు ప్రకాశం తండ్రి సుతారామా ఒప్పుకోలేదు. తెల్లారి లేచేసరికి, బాంక్ డిబ్బు బదువంకం రూపాయలు ఇంట్లో ఉండే తీసుకొని వారం అయ్యేడు. ఆ సమయంలో వెనే ఆయనకి మానవ్యద్యాలా ఆ డిబ్బు ఇప్పించాను. ఆయన నెంవరి వాయిదాలమీద తిడుస్తాననీ చెప్పారు.

అంతే. ప్రకాశం మరీ కవిపించలేదు. లలితా, మాధురి, నేనూ కాలేజీలో చేరాం. ప్రకాశం లేకపోయినా మా స్నేహం అలాగవుంది. అప్పుడప్పుడు ప్రకాశం గుర్తుకొచ్చి బాధ వడే వాళ్ళం. ఎక్కడ ఉన్నాడో ఎలాగు ఉన్నాడో అని. ఏదాని గడిచి పోయింది. లలిత ఏ, యు, సి తో ఉన్నప్పు అవేసింది. మాధురి బి. ఏ. లోనూ, నేనూ బి యస్సెలోనూ చేరాం. మేమిద్దరం ఒకటే కాలేజీ అవకం మూలాన మేమిద్దరం మరీక వచ్చి హితంగా అయ్యారు.

మాధురి కంటికి నేనో అమాయకుణ్ణి. నేనో విసిపావని, నా కేమీ తెలివదు. నాపై అమె భావన

పెద్దదమునా ఏ మాత్రం మారలేదు. అయితే ఏడాది అయ్యేసరికి మాధురి చదువుమానేసింది. దానికి కారణం వాళ్ళ అమ్మగారు హఠాత్తుగా పోయారు. ఇకం యింట్లో ఆడివిక్టు తనే, ఇది పెద్దకారణం కాకపోయినా అమెకి చదువుమీద క్రద్ద చాలా తగ్గి పోయింది.

నేను ఎలాగో గ్రాడ్యుయేటు నయ్యాను. నిజానికి నాకు చిదివి ఉద్యోగం చెయ్యాలన్నంత అవసరంలేదు. అప్పి చాలా ఉందిగా.

ఒక రోజు లలిత నాన్నగారు నా దిగ్గరికివచ్చారు 'బాబూ, అంత స్తులు వేరయినా మిరందరూ కలిసి ఉంటున్నారు. 'మాడు బాబూ' అంటూ ఏదో పెద్ద రహస్యం చెప్పబోతున్నట్లు చెవి దగ్గరగా వచ్చి, 'లలిత నిన్ను పెళ్ళి చేసుకుంటుంది' అన్నాడు. నే నొక్కసారి ఉలిక్కిపడ్డాను ఆ షణంబో నాకు అక్కర్లేం. అనందం కలిగియి.

లలిత అందగ క్రై? నెమ్మలై నది, నేను అప్పు డప్పుడు అనుకుంటూ ఉండేవాణ్ణి. లలిత కాబోయే ధర్మి ఎవరోగాని అదృష్టవంతుడు అని కానీ అ అదృష్టం నన్నే వరిస్తుందని నేననుకోలేదు. నేను వెంటనే ఒప్పుకున్నాను.

ఆ సాయం ౭ం నేను లలితని కలుసుకున్నాను. ఆ సమయంలో అమె నా కంటికి క్రోత్రగా కని పించింది మొదటి సారిగా అమె నున్నవి చెంపలు తాం తూ 'లలితా' అన్నాను ఆస్యాయంగా.

అమె సిగ్గతో తల వంచుకున్నది. 'లలితా, మన వంశి మాధురికి అప్పుడే చెప్పవచ్చు కుభలేఖ చూపెట్టి అక్కర్లేంకో ముం చెల్తువాయు. అన్నాను అమె నవ్వుతూ తల ఊపింది.

నువో వదిరోజుల తరువాత కుభలేఖ తీసుకొని మాధురి దగ్గరకి వెళ్ళాను. మాట్లాడకుండా అమెకి కుభలేఖ నందించాను దాన్ని చూస్తున్న మాధురి వంక చూశాను, నేను అనుకున్నంత అక్కర్లేం అనందం అమె మొఖంలో కనబడ లేదు.

ఏం రాజా, వెళ్ళేప్పుడు చేసుకుంటావోయి, అయినా నిన్నవరు చేసుకుంటారు; అనేది. 'కో' అంటే కోటిమంది వస్తారు. నాకేం తక్కువ; అనేవాణ్ణి. 'పిప్పివాడివి రాజా' అంటూ యిగ్గమీద మెల్లిగా కొట్టి వెళ్ళిపోయేది.

కానీ ఈరోజు ఎందుకంత ముఖవంగా ఉన్నదో నాకర్థంకాలేదు. 'చాలా సంతోషం రాజా అన్నది కుభలేఖ చేబలుమీద వెళుతూ.

నాలో ఉత్సాహం చల్లారిపోయింది. మాధురివంక చూశాను. అమె కళ్ళల్లో నీళ్ళు. 'మాధురి నీ కళ్ళల్లో, నీక క...ళ్ళ...ల్లో' 'ఇవి అనంది బాషాలు రాజా, అనంద బాషాలు' అంటూ గబ గబా వెళ్ళిపోయింది. నేనలాగే రెండు నిమిషాలుండిపోయాను.

నాకూ లలితకీ వైభవంగా వెళ్ళి జరిగిపోయింది. వెళ్ళి వె త్రనమంతా మాధురిమీదుగా జరిగింది. వెళ్ళయిన వానిగు రోజులకే హైదరాబాదులో

ఇంటివ్యాసవచ్చింది. ఆతరువాత అప్పాయింజు మెంటు ఆర్ డ్స్ వచ్చాయి. ఇంతా లలిత మా యింటికి వచ్చిన వేళావిశేషమే అనుకున్నాను కాని మాయిద్దరికి మాధురి విడిచి వెళ్ళాలంటే బాధగా వుంది. మరి యిద్దరికి మాధురి దైర్యం చెప్పింది తరువాత వారానికోసారి మాయిద్దరికి కలిసి ఓ కవర్లోనే ఉత్తరాలు రాసేది. నేనూ లలితా దాంపత్య నోకలో చేరి మూడు నెలలు ఆనందంగా గడిచేకాం గత పదిహేను రోజులనుంచీ మాధురి దిగ్గరనుంచి ఉత్తరాలు రావటంలేదు. నేనూ లలితా చాలా కంగారుపడ్డాం. ఒకసారి మా ఊరు వెళ్ళామా అని అనుకున్నాం. ఆసమయంలోనే మాధురి దిగ్గర నుంచి ఉత్తరం వచ్చింది. ఆతరుతగా విప్పి చది వాను

దీయర యంగ్ కవులీ, చాలా ఆక్కర్లేం. ప్రకాశం కనిపించాడు. ప్రస్తు తం ఇక్కడే ఉన్నాడు. మీకు ఉత్తరం రాయడానికి సిగ్గుపడుతున్నాడు. అయినా ఉత్తరమేం ఖర్చు. మని పినే వట్టికొస్తున్నాను. బైటి బై ఇంకో కుభవార్త నేను పెళ్ళిచేసు కున్నాను. మీకు తెలియకుండా వెళ్ళి చేసుకున్నం దుకు నన్ను జమిస్తారుకదూ. నా మొగుడ్నికూడా తినుకొస్తాను. గుడ్ బై.

మాధురి. లలితా, దిగ్గరగా అనందంగా నిలిచాను. చీర కొంగుతో చేతులు కుడులుకొంటూవచ్చిన లలితకుబా అట్టికొని చదివేస్తూ, ప్రకాశం కని పించాడు. మాధురి వెళ్ళిచేసుకుంది. అక్కర్లేకర మైర రెండు పళ్ళెాలువెప్పి అమెను అక్కర్లేంకో ముంచేశాను 'వాళ్ళిద్దరూ మాధురి మొగుడూ ఇక్క డికి వస్తారు అన్నాను ఉత్తరాన్ని అమెచేతికిస్తూ.

రెండురోజులు గడిచాక ఒకరోజు ఉపయానే దిగారు ప్రకాశం, మాధురి, నేనూ, ప్రకాశం ఆస్వాయంగా కౌలించుకున్నాం ప్రకాశం ఎక్కువ మారలేదు ప్రకాశం అరోజు బుడవందిలూ తీసు కొని బొంబాయి వచ్చాట్లు. ఓమెడికల్ కంపెనీలో నేర్పూనుక్రింద చేరాట్లు. ఎలాగో తంటాలువడి ఇప్పుడు అడికంపెనీలో నేర్పీ ప్రమోషన్ ఆఫీస రుగా ఇక్కడికి వచ్చాట్లు నెలకి ఇరవయ్యోజులు కాంపులోనే ఉంటాడట. అంతో ఇంతో వెనకేసి కంపెనీలో భాగస్వామ్యం తీసుకున్నాట్లు ఈవిధంగా అయినా ప్రకాశం జీవితవ్యం నెరవేరుతున్నందుకు సంతోషించాం

'ఏ మొగుడేడి' నవ్వుతూ మాధురిని అడిగాను. అమె రాసిన ఉత్తరం గుర్తుతెచ్చుకుంటూ. 'ఇంతవరూ ఆదునే' అన్నది ప్రకాశాన్నివేల్చి చూపుతూ.

నేనూ, లలితా అక్కర్లేంతో అలాగే నిలబడి పోయాం.

ఎక్కాళ్ళో కలుసుకున్న మేము వానిగు రోజుల పాటు హైదరాబాదులో చూడవలసినవన్నీ చూసి, హాయిగా కబుర్లతో, నీనిమాలో, వీకార్లతో కాలం గడిచేకాం.

'నేను ఎలాగో నెలకి ఇరవైరోజులపాటు ఊళ్ళోఉండనుకొంటే మాధురిని ఇక్కడే ఉంచేద్దాం

మనుకుంటున్నాను. నాకు ఎక్కడయినా పర్లా లేదు ఊళ్ళు తిరిగివాణ్ణి కాబట్టి. మి యింటి దగ్గర్లోనే యింజుమాడరా రాజా' అన్నాడు ఓరోజు ప్రకాశం నాతో

'అదీ నిజమే. ఇక్కడఉంటే మాధురికి కాల జీవం అవుతుంది.' అన్నాను. తరువాత పదిహేను రోజులకే మాధురి, ప్రకాశం హైదరాబాదు వచ్చే కారు. అదేం చిత్రమోకానీ ఇక్కడకొచ్చిన తరు వాత ప్రకాశం కాంపులు తగ్గించుకున్నాడు నేను అసీనునుంచి ఇంటికి వచ్చేసరికి లలితా, ప్రకాశం చదరంగమో, కార్మ్యు అయినా, పేకాట అయినా అడుకుంటూ కనిపించేవారు. మూడు నెలలు గడి వాయి. ప్రకాశం ఉన్నట్లుండి మళ్ళీ కాంపులు వేయించుకున్నాడు. నాతోసరిగ్గా మాట్లాడటం మానే ణ్ణి. మరి కొద్దిరోజులకే లలిత ఉన్నట్లుండి ఎక్కడికో వెళ్ళిపోయింది. వెళ్ళేటప్పుడు ఉత్తరం ఏమిరాయలేదు. నాకు తెలుసు. లలిత ఎక్కడికి వెళ్ళిందో. కాని ఇకం అమెని తీసుకురాను. జీవి తంలో అమెమొఖం చూడను. చాలా గట్టిగా నిర్ణయించుకున్నాను.

* * * 'రాజా, అదేమిటి, చదరంగం వెట్టమన్నానుగా అంత వరధ్యాసంగా ఏమిటో అలోచిస్తున్నావు.' ఉలిక్కిపడ్డాను నేను

'మాధురి మనస్సు బాగాలేదు. నినిమా కెల్లాం' అన్నాను ఆలోచనలనుండి తేరుకుంటూ. అవుతవును నినిమాకి వెళ్లాం. జెర్లె... 'మాధురి జెర్లె బూయూనీ ఏక్సర్ట్ కి వచ్చు. తెలుగు నినిమాకి వెళ్దాం' అన్నాను అమెవంక అనహ నంగా చూస్తూ.

అమె నిచిత్రంగా నా వంక చూసింది. 'ఏ యిచ్చం' అన్నది, తన యిచ్చాన్ని భారత చేసులేదన్న కోపం లేకుండా, మాధురికి జెర్లె బూయూనీ అంటే చాలా యిచ్చం.

ఇద్దరం కలిసి బయలుదేరాం. దారితో పువ్వులు కొన్నది మాధురి. అమె బాగ తెరచి పైపలు తీనే లోగా నేను జేబలోంచి డబ్బులు తీసి పూలవాడికి యిచ్చేశాను. అమె నా వంక చూసి నవ్వింది.

నినిమా హాలునుంచి వచ్చేటప్పుడు ఇద్దరం ఒకటే రిజెలో వచ్చాం.

రిజెలో అమె వక్కన కూర్చుంటు ఎన్నడూ మాధురిమీద కలగని ఊహలు నా మనస్సుకి కలుగు తున్నాయి

'మాధురి' వట్టిగా నిలిచాను. ఊ, ఏమిటి అన్నది నా వంకచూసి నవ్వుతూ. రిజె ఇంటికి వచ్చింది. నా పాంటు జేబలోంచి డబ్బులు తీసి యిచ్చేలోగా మాధురి బాగ తెరచి డబ్బులిచ్చేసి ఏకవకా వచ్చింది. కైలెంగు డెబులు మీద ధోజవం వెట్టి నమ్ము పిల్చింది మాధురి.

నేనిమా బూట్లు విప్పలేదు. మాధురి క్రాంయంగ్ రూలోకివచ్చింది. లైట్ లేదు. అమె నాకాళ్ళదిగ్గరికి వచ్చింది. బూట్లు విప్పసాగింది. నా కంఠా అయో నయంగా ఉంది. అమె నా కంటికి మాధురిలా కన్పించడం లేదు. లలితలాగా.

'లలితా!' మరుక్షణం బూట్లు విప్పికున్న అమె

చేతులను ఎటుకొని మీదికి లాక్కొన్నాను.
 రాజా, నేను అలితను కాను. మాధురివి,
 మాధురివి రాజా అన్నది అమె నన్ను విడిపించు
 కంటూ.

సువ్యు ఎవరివై నా సరే, సువ్యు నాకు కావాలి
 మరింత దిగ్గరకి లాక్కొన్నాను.

మరుక్షణం నా చెంప చిక్కుమంది,
 అమె దూరంగా తొలిగిపోయింది అమె ముఖం
 నాకు సరిగ్గా కనిపించటం లేదు

కొద్దిక్షణాల ఎవ్వరూ మాట్లాడలేదు.
 'ఇదే మాట. రెండు ఎక్కెక్రితం అంటే సంతో
 పంగా అంగీకరించేదాన్ని. కానీ ఇప్పుడు నేను
 పరాయిదాన్ని. సువ్యు పరాయి వాడివి. ఈ
 మాధురి ఎప్పుడూ ను నసికంగా నీదేరాజు" అమె
 కోరున ఏడవ సాగింది.

నాకు ప్రపంచమంతా గిరున తిరుగుతున్నట్లని
 పిందింది

అమె మాటలు నాచెవుళ్ల వోడులెత్తుతున్నాయి.
 నేను తూలుకుంటూ, ఐయటకి వచ్చేశాను.

* * *

నాకు రోజులు గడిచాయి. మాధురి యింటికి
 వెళ్ళటానికి నాకు మనస్కరించలేదు. ఆ రోజు
 అవీనునుంది రాగానే పోస్టుమాను పడేసిన ఓ కవరు
 ఒకటి ముందరి గదిలో పడింది.

కవరు చివ్వి అక్షుతగా వదవసాగాను.

డియర్ రాజా

సువ్యు వచ్చావని మూడు రోజుల ముందీ ఎదురు
 చూసి ఈ ఉత్తరం వ్రాస్తాన్నాను. సువ్యు కుర్చు
 అనూయకుడివి రాజా. పెళ్ళికాక ముందు నన్ను
 అర్థం చేసుకోలేక పోయావు. పెళ్ళి అయిన
 తరువాత అలితని అర్థంచేసుకోలేక పోయావు.
 రాజా ఈ ఉత్తరంతో పాటు ప్రకాశం, అలిత
 నాకు రాసిన ఉత్తరాలు జత పరుస్తున్నాను. ఆ
 రెండు ఉత్తరాలూ చదివితే పరిస్థితి అంతానీకు
 అర్థమవుతుంది దూరంగా ఉండేనే అవ్యాయతలు
 విలుస్తాయి. మేము ఈ ఊరు వదలి వెళ్ళి
 పోతున్నాము. సువ్యు అలితని గురించి ఏం నిర్ణయించు
 కున్నావో మాకు వ్రాయ కానీ అలితకి
 మటుకు తిరిగి అటువంటి పరిస్థితి రానీయ వద్దని
 కోరుతూ, మీరిద్దరూ కళ కళ లాడుతూ కలకాలం
 జీవించాలని అశీష్టా.

మాధురి

అత్యంతగా మిగిలిన రెండు ఉత్తరాలు వదవ
 సాగాను.

డియర్ మాధురి,

నాకి పరిస్థితి వస్తుందని కంటో కూడా అను
 కోలేదు. రాజా ఇంత అనుమాన పికాది అని నేను
 ఎన్నడూ అనుకోలేదు. మీరు ఈ ఊరు వచ్చిన
 తరువాత ప్రకాశం కాంపుటకి వెళ్ళక పోవడం
 తరుచు మా యింటికి వచ్చి నాతో దీనువుగా ఉండటం
 అతనిలో ఈర్ష్యా అనుమానమూ కలిగించాయి.
 రోజూ అవీనునుంది రాగానే ప్రకాశం వచ్చాడా
 వస్తే ఎప్పుడు, ఎందుకు ఎంతసేపు ఉన్నాడు. ఈ
 ప్రశ్నలతో నన్ను వేదించే వారు. వారిలో అను

సమాజం నిద్రిస్తోంది!

సమాజం నిద్రిస్తోంది!
 శుష్క వేదాంతం రక్త కప్పకొని,
 మత్తుగా, చిత్తుగా నిర్లక్ష్యంగా
 గురు పెడుతూ రాత్రి వగలనక
 నిర్భయంగా నిద్రిస్తోంది!
 వంచలకు వంతనపాడి,
 మంచిన సమాధి చేసి,
 లంచాల మంచంమీద
 సమాజం నిద్రిస్తోంది
 గంజి నీళ్ళు లభ్యం కాని
 గరీబుల దారి ద్యానికీ,
 సంజాయిషీ చెప్పలేక
 స్వార్థం సై రిలలలు వేస్తోంటే
 న్యాయాన్ని సరకానికీ పంపి,
 నీతి అడుగంటి పోతోంటే
 మానవత్వం మంట కలుస్తోంటే
 అచినీతి త్రాచు పడగ విప్పి,
 నాట్ల్యం చేస్తోంటే
 మూఢత్వంతో పాడు సమాజం
 గాఢ నిద్ర పోతోంది!
 చీకటి బజార్లో దగాగోర్లు
 స్వలాభాల్లో వెలుగుతోంటే,
 తరల గాల మన(మంచి)సంస్కృతి
 తరిగి, ముక్కలాగా వుంటే
 'మారాలి మారాలి,
 ఈ కుళ్ళు న్యవస్థ' అని
 అందరూ కేక లేస్తూ నడి వీధిలో
 ఊరేగింపుగా వెడుతూ వుంటే

— గంధం జోయెల్

అల్లరి చేస్తూ; అరచినా
 లెక్క చేయడేం, తిక్కనా ?
 ఈ సమాజం గ్రుడ్డిదే
 అనుకున్నాను
 చెముడు కూడనా ?
 ధనవంతుల నైటుక్లబ్బులో
 రాతంతా తప్పుతాగి, నింపుగా
 నాళ్ళు సంగీతానికి సృత్యం చేసి,
 తెల్ల నారుజామున యింటికి
 ములి వచ్చిన, మారనన్న
 నిద్రించిన ఈ సమాజం
 ఎవ్వడు మేల్కొంటుందో
 వేచిచూడాలి నవని కాదు!
 వై తాళికులారా
 నవయువతీ యువకులారా!
 నవసమాజ నిర్మాణ
 యుగంధరులారా!
 భోగులకు బుద్ధి చెప్పాలనుకునే
 మహాయోగులారా,
 త్యాగశీలలారా!
 అరుణోదయవాదులారా!
 ఆపండి అక్రమ, కుట్రత
 కృత్యాల్ని -
 లేపండి! బూజుపట్టిన
 సమాజాన్ని !!

మానమూ నానాటికి పెద్దదయి సన్నా ప్రకాశాన్ని
 నానా మాటలూ అనేవారు. ప్రకాశం ఎదురుగా ఉంటే
 ఏమి మాట్లాడేవారు కాదు. అందుకే ఈ బాధలన్నీ
 భరించలేక అత్యుహత్య చేసుకుందామని ఇయలు
 దీరిన నాకు అనాధాకమ అధికారిడితో పరిచయమూ
 వారి ఆశ్రయంతో వర్తన నీడి దొరికాయి. ఇంక
 ఇక్కడ అంతా బాగానే ఉంది, కానీ నాకు వారిమీద
 బెంగగా ఉంది. ఎలా ఉన్నారో ఏమో అని. దయ
 చేసి సువ్యు కొంచెం వారిని కనిపింట్టుతూ ఉండు
 అలిత.

మూడో ఉత్తరం
 ధర్మింగ్ మాధురి,
 ఈ మమ్మన నాలో మార్పుని సువ్యు కనిపెట్టి
 ఉంటావు నాకెందుకో ఈఊళ్ళో ఉండెట్లు కావ
 ఉంటేను కారణం ఏమిటో నీకు తెలిసి ఉంటుంది.
 రాజా అలితని నన్ను అనుమానిస్తున్నాడన్న
 (మిగతా 30 పేజీల్లో)

నెగ్లెక్టెడ్ చైల్డ్

[24 వ పేజీ తరువాయి]

మయ్యాయి.

అనేకమంది శ్రీల జీవితాలు నాశనం చేశాము అందంగా వున్న అదిపిల్ల కనిపిస్తే చాలు ఏదో విధంగా వేటాడి బాళ్ళ జీవితాలు నాశనం చేశాము.

ఇలా వదిల వంపత్పరాలు దేశంలో తిరిగిము. అందరి హృదయాల్లో గజదొంగ ధర్మారావు అలా రం అయ్యాడు. బోలెడింత ధనాన్ని సంపాదించాం ముఖంగా అనుభవించాం.

గవర్నమెంటులు వారు స్పెషల్ పోలీసు శాఖను మళ్ళుల్ని పట్టుకొనుటకు నియమించింది.

మా మురాటూవులుగా చీలిపోయి దేశంలో తలో మూలకు బయలుదేరాము.

నా ముతాలో నేను తిరుగుతూ తిరుగుతూ మా పూరు చేరుకున్నాను. ఊరి బయట రహస్యంగా ఉండే బోటును మకాం పెట్టాం. వగలల్లా మారు వేషాలతో ఊళ్ళోతిరిగి సాయంకాలానికి మా బసకు చేరుకునే వాళ్ళం.

రాత్రిపూట మా కార్యక్రమం సాగించేవాళ్ళం. అన్నయ్య లాయరుగా మంచి పేరు సంపాదించా దని విన్నాను.

నా అస్తి విషయంలో అన్యాయం జరిగిందనే బాధ నాలో వీడిపోయింది. అన్నయ్యపై ద్వేషం పెరి గింది.

అక్కడే దొంగతనము చేయాలను కున్నాను. ఒకరోజు

అర్ధరాత్రి వస్తాండు గంటలకు మా మురాను ను దగ్గర వుండమని చెప్పి నేను బయలు దేరాను. ఒక అరగంటలో ఇంటిని చేరుకున్నాను చాలా మార్పు వచ్చింది.

దొడ్డిపై వున్న వున్న గోడమాకి లోపల ప్రవేశించాను. వెనకకాలం. తలుపు తీసివుంది, మధ్య హాలులో ఎవరో పడుకొని వున్నారు. హాలులో బెడి లైటు వెలుగుతుంది.

మధ్య హాలులో పడుకున్నది అమ్మ. బాగా కృశించి పోయింది. అలా చూస్తూ కాసేపు నిలుచున్నాను. ఇంతలో ఒంటిగంట కొట్టింది.

ప్రక్కగదిలో స్వాన్ వెసివుంది. లైటు వెలుగు తోంది. నెమ్మదిగా గదిలోకి వెళ్ళాను. అన్నయ్య తేడు. వదిల పడుకొని వున్నది.

నెమ్మదిగా లైటు అర్పాను. నా బ్యాటరీ సహాయంతో వెచ్చై తెరిచాను. కొంతదబ్బు, బంగారం దొరికింది, అవి తీసుకుని బయలు దేరాను. నా బ్యాటరీ వెలుగు మందంపై నున్న వదిలమిద పడింది. అమె కంఠంలో తక్కువైన మెరిసింది. దగ్గరకు వెళ్ళి చూచాను.

పంద్రహారం : నెమ్మదిగా చేయిపెట్టి తీయబోతున్నాను. ఇంతలో అమె లేచి "ఎవరు? ఎవరు" అని అరచింది.

అరి నే కంపుతానని భయపెట్టా. హారం పట్టుకు తాగుతున్నా అమె "దొంగ, దొంగ" అని అర

చింది.

"అ, దొంగ! ఎక్కడ, ఎక్కడ" అంటూ అమ్మ వచ్చింది. గుమ్మం దగ్గరకు.

గబ గబా అమెను పడద్రోసి బయటకు పరి గెల్తాను. పోలీసులు అమాకి మొదలుపెట్టారు. నేను మా అమ్మను పడద్రోసిన ఫలితంగా అమెకు బల మైన దెబ్బలు తగిలినవి. హాస్పిటల్లో చేర్చిందా రని విన్నాను. అమె కొన్నాళ్ళు లీనుకొని చని పోయింది.

ఈ వార్త విని ఎంతో కుమిలిపోయాను. అటు తండ్రిగారికి మానసికంగా బాధ కలిగింది అయిన మరణానికే కారణమనియ్యాను.

నాలో ఏదో మార్పు వచ్చింది అప్పటినుండి. ముతావాళ్ళు ఎంత గొడవచేసినా దొంగతనానికి బయలుదేరాడినేకాదు. చివరిసారిగా తల్లి భౌతిక దేహాన్ని చూడాలనిపించింది. నాలో తెగింపులేదు. నా మురా కదలలేదు.

అమె చావుకు కారకుడనై కడసారిగానే నా చూడలేకపోయాను. శ్మశానం చాలునుండే అమె చితిచి చూచాను. ఆ రోజునుండే నాలో వింత మార్పు వచ్చింది.

త్రాగుడు త్రావాబుడికాలేదు. దొంగతనాలు చేయబుద్ధిలేదు. మురావాళ్ళు నా మార్పుకు ఆశ్చర్యపడ్డారు. ఇక లాభంలేదను కొని నేను నిద్రలోనున్న సమయంలో నన్ను వదిలి వెళ్ళిపోయారు. అలాగే కొన్నాళ్ళు ఆ గుడ్లూ, మెట్టలూ తిరుగుతూ గడిచాయి.

ఒక రోజు.

మిట్ట మధ్యాహ్నం బాగా అకలివేసింది. ఎండి తీవ్రంగావుంది. ఆ ఊట్లు ప్రక్కం మంచినీళ్ళు కూడ లేవు. బాగా దాహంవేసింది దగ్గరలోనున్న వనెలోకి ఊదామనుకొన్నా కానీ నడిచే కష్టలేదు. దప్పికతోపడియాను. స్వపూజాపర్వితర్వాత చూస్తే హాస్పిటల్లో వున్నాను. మట్టాపోలీసులు వున్నారు. నేను పూర్తిగా మారిపోనని చెప్పినా ఈ సమాజం విశ్వసించదు. నా అన్యగారు నాలో మాపువచ్చింది దని గ్రహించారు. జైలులో వుండగానే అక్కడకు వచ్చి నా అస్తి అంతా భద్రంగా వుందనీ, నాన్న గారు చెప్పినవకారం చేశాననీ చెప్పారు.

అయినకు నాముఖం చూపలేకపోయాను. నాపై ప్రేమకొద్దీ నాతరపున వకార్తా వుచ్చుకున్నారు. ఈ కృతఘ్నుడికి శిక్షలేకుండా ప్రయత్నించటమా? వద్దు!

ఒక బందిపోటుదొంగని, ఖానికోడను, త్రాగు బోతుని, తల్లికండ్లలను మీటన పెట్టుకున్న పూత కుట్టి, సమాజం వదిలిపెట్టకూడదు. తగినశిక్ష విధించాలి. నా పాపాలకు ప్రాయశ్చిత్తంలేదు."

ఒక్కసారి అగిపోయాడు ధర్మారావు.

అంతా విస్మయంగా అతనిపై పు చూస్తున్నారు. మరల అతను

యువరానర్ :

ఒక్క విషయం.

నేను యీ సమాజంలో కూతకుడుగా, ద్రోహిగా కారణం. నా అన్యగరంతు లేకబ్రాహ్మం ఏర్పడటానికి కారణం? నేను యిటువంటి మానవాచ

మట్టి అవటానికి కారణం? నా నైతికవతనానికి కారణం:

ఏమిటి. అంటే

నా దృష్టిలో నాతల్లి, తండ్రులు పరైవశిక్షణ యివ్వకపోవటమే కారణం. పిల్లలపై మమకారాలుండవచ్చు. ఒకదిద్దపై కన్న ఇంకొకదిద్దపై ప్రేమ ఎక్కువ ఉండవచ్చు.

కానీ;

ఇది వ్యత్యాస రూపంగా వ్యక్తమిస్తే ఎలా వుంటుందో నా జీవితమే ఒక ఉదాహరణ అంటే అందరి జీవితాలు అలా వుంటాయని కాదు.

ఇలా వుండకుండా వుండాలని కోరుచున్నాను.

నా జీవితంలాగా ఎవ్వరి జీవితాలు చేయవద్దని నా ప్రార్థన పిల్లల పెంపకం విషయంలో తల్లి, తండ్రులు వేరు బాధ్యతలు పరిగా విధ్యసాస్త్రే వాడు భవిష్యత్తులో సత్ప్రసరకు లవుతారు

అలాకాక.

నాలా అలక్ష్యితుకుగా వుండే సంఘ విద్రోహి అవుతాడు. (A Neglected Child will become a dangerous citizen.)

నా తల్లిదండ్రులు నన్ను పరైవ శిక్షణతో పెందితే నా జీవితం యింకొక రకంగా వుండే దేమీ.

యువరానర్ :

నాకు యీ అవకాశాన్ని యిప్పించినందులకు కృతజ్ఞుడను అని తల వంచుకున్నాడు.

నేను అమాయకుడినా?

[35 వ పేజీ తరువాయి]

విషయం లలిత ఉత్తరం రాసేదాకా నాకు తెలియదు. విజావిజాలు పీకుతెలుసు. రాజాకి నచ్చజెప్ప్య అతడి అనుమానాన్ని తొలగించి వారిద్దరినీ కలుపు. మనం ఇంక అక్కడ ఉండవద్దు. నాలుగైదు రోజుల్లో అక్కణ్ణింది వెళ్ళిపోదాం రాజాని అడిగా ననిచెప్ప్య.

[నికాళం.

మూడుఉత్తరాలూ జెబులుమీద వదేశాను. నాలో ఏమన్నా పొరపాటుఉండేమో,నాలోనేను తర్కించు కున్నాను, లలిత అత్యహత్య చేసుకొనే అంత పరి స్థితి ఎందుకుఏర్పడ్డది? నిజమే. నేను లలితని అను మూనించాను. ఇది బయటికితెలిస్తే ముఖ్యంగా మాధురీకి, ప్రకాశానికి తెలిస్తే, ఎంత అభానుఅయ్యేది అందుకే లలిత ఆత్యహత్య చేసుకుందామను కొన్నది. లలిత, ప్రకాళం చిన్నప్పటినుంచీ ఉను పుగా ఉండేవారు. అయినా మానడుగురిమవ్య ఈ అనుబంధం ఏనాటిని. ఈ నాటివరకు అది చెడి పోకుండా ఉన్నది. నిజంగా నేను పూరివి, మాధురి ప్రేమని అర్థంచేసుకోలేక పోయాను, లలిత మనసు అర్థంచేసుకోలేక పోయాను. వెంటనే లెటర్ పాడతీసి లలితకి ఉత్తరం ప్రాయటానికి ఉన్నకమించాను.

ఇంతనేను అమాయకుడినా? *